

Vælg majssort efter foderrationen

En høj andel af hjemmeavlet grovfoder i rationen kræver, at energikoncentrationen i foderet er høj. Det opnås ved at vælge majssorter, der kombinerer et lavt tørstofindhold pr. foderenhed og en høj andel fordøjelig NDF. Hvad er vigtigst for din majsavl? Er det maksimalt stivelsesudbytte, en høj majsandel i grovfoderet, eller størst mulig udbyttesikkerhed? Overvej bedriftens foderstrategi og vælg majssort ud fra denne.

Værdien af et godt grovfoder er velkendt, og den højest mulige andel af hjemmeavlet grovfoder i rationen er målet for de fleste mælkeproducenter. For at dette er muligt, skal foderkvaliteten være i top. Mængden af grovfoder, der kan høstes på bedriften, er sjældent en begrænsning. Til gengæld viser kvaliteten af majsensilagen sig ofte som en begrænsende faktor i fodringen. Enten på grund af et for højt stivelsesindhold eller for lav total fordøjelighed – det vil sige en høj kg TS/FE.

I foderrationer, hvor majs udgør hovedparten af grovfoderet, kan et højt stivelsesindhold være problematisk for opretholdelse af et sundt vommiljø. Her vil andelen af stivelse sætte en grænse for mængden af majsensilage i rationen. Et lavt tørstofindhold pr. foderenhed kan også opnås ved at vælge sorter med et passende stivelsesindhold kombineret med en høj fordøjelighed af restplanten (høj FK-NDF). Ved gennemgang af foderværdianalyser for de forskellige majssorter i Landsforsøgene, giver denne kombination den bedste fordøjelighed.

Tænk på vommiljøet

En høj fordøjelighed – altså lavt tørstofindhold pr. kg TS/FE kan opnås på flere måder, men det er vigtigt, at se på hvordan fordøjeligheden er sammensat. Kombinationen af et meget højt stivelsesudbytte og en høj kolbeandel giver en let fordøjelig ensilage. Her er den en høj stivelsesprocent i ensilagen, der giver den høje fordøjelighed, ligesom det kendes fra kolbemajs. Denne sammensætning er velegnet, hvor græs udgør den største andel af grovfoderet.

Fordøjelig NDF øger foderoptag

Stivelsesindholdet i majs er meget årsbestemt, da stivelsesindlejring og produktion- afhænger af vejrforholdene i dyrkningsåret samt af høsttidspunktet. Der er således betydelige udsving i stivelsesudbytte for de enkelte sorter i sortsforsøgene de enkelte år imellem. Det samme kraftige udsving ses ikke for FK-NDF værdien. Energien for cellevæggene er derfor mere stabil, og ved at vælge sorter med høj FK-NDF øges sikkerheden for en god fordøjelighed.

En høj FK-NDF giver også mulighed for et højere foderindtag. Det er vigtigt, for mælkeydelsen afhænger kraftigt af foderindtaget. Studier har vist, at jo lettere cellevæggene i foderet fordøjes, jo højere vil foderindtaget være. Det kan forklares med at cellevægge fylder i vommen. Hvis disse har en ringe nedbrydelighed, vil vommen være fuld i længere tid og dermed vil koen føle sig mæt og ikke søge til foderbordet så ofte. Modsat, hvis cellevæggene nedbrydes og optages hurtigt og effektivt, vil der hurtigere være plads i vommen til at æde igen. Sorter med høj cellevægsfordøjelighed kan derfor indgå med en større andel i rationen end sorter med lav cellevægsfordøjelighed.

Kvalitetsstempel til helsædssorter

Der er således god grund til at prioritere tid til sortsvalet i majs. Udvalget er stort, og det kan være svært at finde frem til de rigtige sorter til den enkelte besætning. For at gøre det lettere at finde sorten til foderrationer med høj majsandel, har Limagrain, der står bag en række af markedets majs sorter, introduceret et kvalitetsstempel til helsædsmajssorter.

Kvalitetsstemplet er til sorter, der kombinerer et højt udbytte med et passende stivelsesindhold og høj fordøjelighed af restplanten. Hvis et højt stivelsesudbytte er målet, bør der vælges tidlige til meget tidlige sorter, som giver en høj sikkerhed for stivelsesudbyttet.

På en del arealer er dyrkningsforholdene vigtigere end foderrationen. Det kan eksempelvis være på meget vindudsatte lokaliteter, tørre eller våde arealer, hvor et meget indgående kendskab til sorterens egenskaber er nødvendigt. Her er der hjælp at hente både hos de lokale planteavlskonsulenter og hos forædlerrepræsentanterne, som ligger inde med detaljeret viden om sorterne, og gerne hjælper med vejledning til sortsvalet.

